4 Νοεμβρίου 2026

Το θέμα επανήλθε στη διάρκεια συζήτησης στη Βουλή των Λόρδων, όπου εκπρόσωποι διαφορετικών παρατάξεων διατύπωσαν επιχειρήματα υπέρ της επιστροφής των αρχαιοτήτων

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Η προοπτική της οριστικής επανένωσης των Γλυπτών του Παρθενώνα στην Αθήνα συνεχίζει να προσκρούει στη στάση της βρετανικής κυβέρνησης, που ξεκαθάρισε ότι δεν προτίθεται, τουλάχιστον στην παρούσα φάση, να αναθεωρήσει το νομοθετικό πλαίσιο που απαγορεύει τη μόνιμη παραχώρησή τους στην Ελλάδα.

Το θέμα επανήλθε στο προσκήνιο κατά τη διάρκεια συζήτησης στη Βουλή των Λόρδων, όπου εκπρόσωποι διαφορετικών πολιτικών παρατάξεων διατύπωσαν επιχειρήματα υπέρ της επιστροφής των αρχαιοτήτων.

Την πρωτοβουλία για την αναζωπύρωση της συζήτησης ανέλαβε ο ανεξάρτητος κόμης του Κλάνκαρτι (Earl of Clancarty), ο οποίος ζήτησε να πληροφορηθεί εάν η κυβέρνηση έχει εξετάσει τις εισηγήσεις που αφορούν την οριστική επιστροφή των Γλυπτών που φυλάσσονται στο Βρετανικό Μουσείο, σύμφωνα με την ΕΡΤ.

Απαντώντας, η υφυπουργός Πολιτισμού, βαρόνη Τουάικρος (Baroness Twycross),

διευκρίνισε ότι «η κυβέρνηση δεν έχει προβεί σε καμία αξιολόγηση των προτάσεων για τη μόνιμη επιστροφή», επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι αντιμετωπίζει θετικά τις επαφές ανάμεσα στη διοίκηση του Βρετανικού Μουσείου και εκπροσώπους της ελληνικής κυβέρνησης για την ανάπτυξη μιας «εποικοδομητικής συνεργασίας».

Ο κόμης του Κλάνκαρτι επιχείρησε να αναδείξει τη σημασία της ακεραιότητας ενός καλλιτεχνικού δημιουργήματος, παραλληλίζοντας την περίπτωση του Παρθενώνα με ένα από τα γνωστότερα έργα του Πάμπλο Πικάσο.

«Εάν η “Γκερνίκα” του Πικάσο κοβόταν σε κομμάτια και εκτίθετο σε διαφορετικά μουσεία, θα ξεσηκωνόταν τεράστια κατακραυγή για την επανένωση τους. Δεν θα έπρεπε να αντιμετωπίσουμε με τον ίδιο τρόπο και το αριστούργημα του Φειδία;»

Παράλληλα, πρότεινε μια στοχευμένη αλλαγή στον νόμο του 1963, η οποία θα επέτρεπε στο Βρετανικό Μουσείο να αποφασίσει αυτόνομα για την επιστροφή των Γλυπτών, χωρίς να δεσμεύεται από τις υφιστάμενες νομικές απαγορεύσεις.

Η βαρόνη Τουάικρος απέκλεισε, πάντως, το ενδεχόμενο άμεσης νομοθετικής παρέμβασης, δηλώνοντας:

«Δεν έχουμε αυτή τη στιγμή σχέδια να επανεξετάσουμε τον νόμο περί Βρετανικού Μουσείου. Δεν είναι κάτι που περιλαμβανόταν στην Ομιλία του Βασιλιά».

Η αναφορά στην Ομιλία του Βασιλιά, μέσω της οποίας παρουσιάζεται το νομοθετικό πρόγραμμα της κυβέρνησης, κατέστησε σαφές ότι η συγκεκριμένη τροποποίηση δεν συγκαταλέγεται στις άμεσες κυβερνητικές προτεραιότητες. Ωστόσο, η τοποθέτηση δεν αποκλείει την πιθανότητα να εξεταστεί μια διαφορετική προσέγγιση στο μέλλον.

Η υφυπουργός υπενθύμισε ακόμη ότι, παρότι το Βρετανικό Μουσείο λειτουργεί ανεξάρτητα από την κυβέρνηση, οι αποφάσεις του υπόκεινται στους περιορισμούς της ισχύουσας νομοθεσίας.

Στο πλαίσιο αυτό, επανέφερε ως πιθανή λύση τον δανεισμό των Γλυπτών, υπό την προϋπόθεση ότι η ελληνική πλευρά θα αποδεχόταν τη βρετανική κυριότητά τους και θα αναλάμβανε την υποχρέωση να τα επιστρέψει μετά τη λήξη της συμφωνίας.

Οι παρεμβάσεις που ακολούθησαν ανέδειξαν τις διαφορετικές αντιλήψεις που εξακολουθούν να επικρατούν στη βρετανική πολιτική σκηνή

Ο Συντηρητικός υποκόμης Χέιλσαμ (Viscount Hailsham) εξέφρασε την αντίθεσή του στην επιστροφή, προειδοποιώντας για τις συνέπειες που θα μπορούσε να έχει μια τέτοια απόφαση στις συλλογές άλλων μουσείων.

Όπως υποστήριξε, «τα μουσεία είναι γεμάτα αντικείμενα που αποκτήθηκαν από το εξωτερικό, συχνά υπό μάλλον αμφίβολες συνθήκες», εκτιμώντας ότι η επιστροφή των Γλυπτών «θα δημιουργούσε ένα εξαιρετικά ατυχές προηγούμενο».

Από διαφορετική αφετηρία, ο Εργατικός λόρδος Νταμπς (Lord Dubs), ο οποίος έχει επανειλημμένα υποστηρίξει το ελληνικό αίτημα, ζήτησε να αποσαφηνιστεί εάν η επιστροφή μπορεί να πραγματοποιηθεί με βάση το σημερινό νομικό καθεστώς ή εάν απαιτείται η ψήφιση νέας νομοθεσίας.

Η Τουάικρος επικαλέστηκε τον British Museum Act 1963, εξηγώντας ότι προβλέπει τη μόνιμη απομάκρυνση εκθεμάτων από τις συλλογές του μουσείου μόνο υπό συγκεκριμένες και εξαιρετικά περιορισμένες προϋποθέσεις.

Στη συνέχεια, ο Φιλελεύθερος Δημοκράτης λόρδος Άντινγκτον (Lord Addington) αναφέρθηκε στη συμφωνία προσωρινής παραχώρησης της ιστορικής Ταπισερί της Μπαγιέ από τη Γαλλία στη Βρετανία, διερευνώντας κατά πόσο θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα για μια αντίστοιχη διευθέτηση.

Έθεσε επίσης το ερώτημα εάν η κυβέρνηση θα ήταν διατεθειμένη να διαθέσει χρόνο στο Κοινοβούλιο για την απαραίτητη νομοθετική αλλαγή, σε περίπτωση που Αθήνα και Λονδίνο κατέληγαν σε συμφωνία.

Η υφυπουργός απάντησε ότι δεν έχει επιτευχθεί κάποια τέτοια συμφωνία, τονίζοντας πως το Βρετανικό Μουσείο «εργάζεται πολύ εντατικά προκειμένου να βρει μια διευθέτηση εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου».

Παράλληλα, ανέφερε ότι η κυβέρνηση θα αντιμετώπιζε θετικά μια λύση προσωρινού δανεισμού, εφόσον αυτή γινόταν αποδεκτή «από τους Έλληνες υπουργούς και τον ελληνικό λαό».

Ιδιαίτερη αίσθηση προκάλεσε η τοποθέτηση της Εργατικής βαρόνης Τσακραμπάρτι (Baroness Chakrabarti), η οποία αμφισβήτησε τη λογική του δανεισμού, θέτοντας ευθέως το ζήτημα της ιδιοκτησίας των Γλυπτών

«Εάν κάποιος είχε αρπάξει ορισμένα από τα Κοσμήματα του Στέμματος, δεν νομίζω ότι θα ήμασταν τόσο ευχαριστημένοι με μια συμφωνία δανεισμού».

Παρά την παρέμβασή της, η Τουάικρος επέμεινε ότι δεν υπάρχει κυβερνητικός

σχεδιασμός για τροποποίηση του νόμου.

Η συζήτηση επεκτάθηκε και στην Ταπισερί της Μπαγιέ, όταν ο ανεξάρτητος λόρδος Ρίκετς (Lord Ricketts) ζήτησε να επιβεβαιωθεί ότι το ιστορικό έργο θα επιστρέψει στη Γαλλία μετά την ολοκλήρωση του δανεισμού του.

Η απάντηση της υφυπουργού ήταν ιδιαίτερα χαρακτηριστική:

«Δεν υπάρχει απολύτως καμία πρόθεση – και θα έπρεπε να περάσουν πάνω από το πτώμα μου – να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε την Ταπισερί της Μπαγιέ σε αυτή τη χώρα».

Υπέρ της ελληνικής διεκδίκησης τοποθετήθηκε και η βαρόνη Τζόουνς του Μούλσκομπ, εκπρόσωπος των Πρασίνων και πρώην αρχαιολόγος, η οποία αναφέρθηκε στα «εμφανώς γυμνά» τμήματα του Παρθενώνα, επισημαίνοντας την απουσία των Γλυπτών από το μνημείο.

Αντίστοιχα, η βαρόνη Χουσεΐν-Ετζέ, των Φιλελεύθερων Δημοκρατών, υπενθύμισε ότι η Ελλάδα διεκδικεί την επιστροφή των αρχαιοτήτων εδώ και δεκαετίες, ενώ διαθέτει πλέον το Μουσείο της Ακρόπολης, το οποίο έχει σχεδιαστεί ειδικά για την ανάδειξή τους.

Η ίδια υποστήριξε ότι το Βρετανικό Μουσείο θα μπορούσε να αντικαταστήσει τα Γλυπτά με άλλα αντικείμενα από τις πολυάριθμες συλλογές που διατηρεί στις αποθήκες του.

Η στάση της βρετανικής κυβέρνησης και το αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις
Ολοκληρώνοντας τις απαντήσεις της, η βαρόνη Τουάικρος υπογράμμισε τους στενούς δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών, κάνοντας λόγο για «μια πραγματικά ισχυρή σχέση, θεμελιωμένη σε κοινές αξίες και ιστορία».

Παράλληλα, κατέστησε σαφές ότι η βρετανική κυβέρνηση δεν προγραμματίζει, επί του παρόντος, νομοθετική πρωτοβουλία που θα επέτρεπε την οριστική επιστροφή των Γλυπτών.

Η συγκεκριμένη στάση αποκτά πρόσθετη σημασία, καθώς ο Βρετανός πρωθυπουργός είχε υποστηρίξει στο παρελθόν την επιστροφή τους χωρίς προϋποθέσεις, συμμετέχοντας μάλιστα σε προσπάθεια αλλαγής του νόμου του 1963. Μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας, ωστόσο, η αντιμετώπιση του ζητήματος παραπέμφθηκε στη διοίκηση του Βρετανικού Μουσείου.

Η νέα συζήτηση στη Βουλή των Λόρδων ανέδειξε ότι, παρά την υποστήριξη που συγκεντρώνει το ελληνικό αίτημα από εκπροσώπους διαφορετικών κομμάτων, η

βρετανική πλευρά εξακολουθεί να προσανατολίζεται σε μια συμφωνία δανεισμού και όχι στην οριστική μεταβίβαση των Γλυπτών.

Η συγκεκριμένη επιλογή, ωστόσο, προσκρούει στη σταθερή θέση της Αθήνας, η οποία δεν αναγνωρίζει δικαίωμα κυριότητας του Βρετανικού Μουσείου επί των Γλυπτών του Παρθενώνα. Η διαφωνία αυτή παραμένει βασικό εμπόδιο στην επίτευξη συμφωνίας, με τις διαπραγματεύσεις να βρίσκονται ουσιαστικά σε στασιμότητα.

briefingnews.gr